

Can puig i Cadafalch

ENRIC SUBIÑÀ

El magnífic casal modernista situat en la plaça de Vendre de la nostra vila, ha estat recentment d'actualitat, tal i com es pot llegir en "la Cara" que publiquem en les darreres pàgines. En aquest article, que voldríem que fos bàsicament gràfic per veure en imatges la interessant arquitectura de l'edifici, donem quatre ratlles sobre aspectes familiars del seu propietari i alhora arquitecte, i de la història constructiva del casal. Un casal que es va començar a transformar el 1897 i finalitzà el 1905, tal i com ens recorda una ceràmica del pati.

Josep Puig i Cadafalch havia nascut a Mataró, en la casa familiar del Carreró, el 17 d'octubre del 1867, i provenia d'una família dedicada a la indústria tèxtil.¹ El primer a qui fem referència és el sastre Pere Puig, que va viure a cavall dels segles XVII i XVIII. El seu nét Pere, de professió veler, es casaria el 1788 amb Francesca Feliu i Pla, filla del negociant de Pineda Miquel Feliu. El seu fill i heret, Josep Puig i Feliu, també veler, fou l'avi del nostre protagonista. Josep es casaria el 1819 amb Maria Mercè Bruguera i Torras, i tindrien, entre d'altres, a Joan, nat el 1830, i a Mercè, que el 1850 es casaria amb el fabricant de Mataró Llorenç Marfà i Baladia. Joan casaria el 1866 amb Teresa Cadafalch i Boguñà, natural de Sant Vicenç Savall i veïna de Terrassa.

La major part del patrimoni de Josep Puig i Cadafalch el va adquirir per herència del seu avi Josep Puig i Feliu a través del seu pare, l'industrial Joan Puig i Bruguera. Josep Puig i Feliu moria a Mataró el 1854. Entre els diversos béns que l'avi Josep tenia a Argentona i Ôrius, posseïa tres cases unides al carrer que aleshores s'anomenava

de la Font, i que avui és el carrer Torres i Bages. El seu pare, Joan Puig i Bruguera, va adquirir la casa que estava a tocar de les tres que li havia llegat el pare, a la plaça de Vendre, i que li permetrien de completar tota l'illa. La casa la comprà el 1887, per mil pessetes, al pagès d'Argentona Nicolau Serra i Fornells.² Posteriorment, l'enderrocava per convertir l'espai en el jardí de les altres tres cases, que el seu fill Josep les unificaria en una de sola. Joan Puig i Bruguera moria a la casa familiar del Carreró de Mataró el 1894.³

El casal d'estiueig de Puig i Cadafalch a Argentona era, com hem dit, la unió de quatre cases de

cos, una d'elles enderrocada per fer-hi el pati. Joan Puig i Bruguera havia començat la reforma de l'edifici el 1888 quan va demanar permís a l'ajuntament per enderrocar una casa que tenia al carrer de la Font i a la Plaça, i cercar el solar amb un mur.⁴ Josep Puig i Cadafalch les heretà el 1894 arran de la mort del pare el 1897 i hi projecta una rehabilitació i transformació total per convertir-les en un sol habitatge. Així el 21 de juliol de 1897 presenta una instància a l'Ajuntament d'Argentona per iniciar la transformació del casal d'estiueig:

"Que deseando construir una galeria avanzada en el interior

FOTOGRAFIA DE MARC DURAN

1. Per a més informació Cf. *Josep Puig i Cadafalch. El llegat d'un renaixentista contemporani a Mataró i a Argentona*, Ajuntaments de Mataró i d'Argentona, 2002.

2. Arxiu Comarcal de Mataró, Notari Joaquim Cabañes i Rabassa, 20 d'agost del 1887.

3. Veure Enric Subiñà, "Josep Puig i Cadafalch i la finca de Can Garí", a *fonts* núm. 8, octubre de 2001.

4. Enric Subiñà i Coll, *Argentona, de la sagrera a la vila (1295-1900)*, Aj. Argentona 2002, pàg. 117, (Premi Burriac 2001).

FOTOGRAFIES DE MARC DURAN

del solar en que se halla emplazada la casa num. 7 de la calle de la Fuente de mi propiedad con arreglo a los planos y bajo la dirección del arquitecto D. Antonio Gallisà que firma esta instancia.”⁵

L'equip de govern municipal va acordar l'endemà de passar la instància a l'arquitecte municipal, Sr. Emili Cabanyes, per tal que ho estudiés. El 14 d'agost, amb l'informe favorable de l'arquitecte, va concedir el permís que fou notificat al propietari el 24 d'agost.

No hi ha cap mena de dubte que Can Puig i Cadafalch és, segurament, després del conjunt parroquial, el monument arquitectònic més important d'Argentona. Citem textualment la descripció que del casal en fan els autors de la guia de la ruta Puig i Cadafalch:

“La casa Puig d'Argentona és la

casa on l'arquitecte havia estiuat des de ben jove. No es tracta d'una casa de nova planta, sinó de l'aprofitament de tres antics habitatges que el mateix arquitecte va ampliar i unir per convertir-los en una veritable casa modernista: va obrir parets mitgeres per comunicar les tres cases i va construir un petit cos a ponent per la latrina i una galeria al sud que es va convertir en l'entrada a la casa. També va incorporar-hi merlets, escultures, i pintures d'estil modernista. L'acabament de les obres de reforma de la casa l'any 1905 va ser festejat per nombroses personalitats del món polític i cultural de Catalunya; així ens ho recorda un mural de rajoles que podem veure al pati. La casa té planta irregular perquè s'adapta a l'orografia i al traçat dels carrers laterals. Puig

i Cadafalch aprofita la situació en un punt prominent per donar-li una escenogràfica medievalitzant.

La façana principal, a la banda del pati, actualment, però, recoberta d'heura i vinya verda presenta elements arquitectònics modernistes. Les façanes posteriors, que donen als carrers Dolors Monserdà i Torras i Bages conserven finesstrals d'estil gòtic.

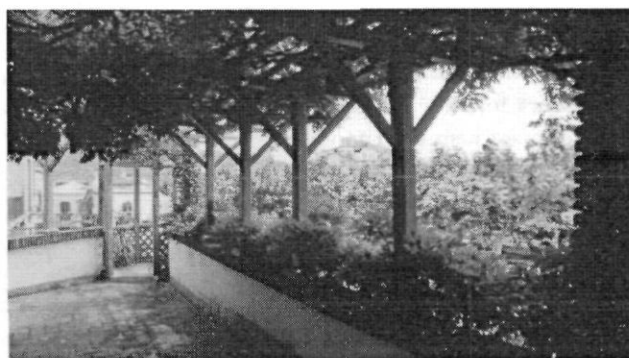
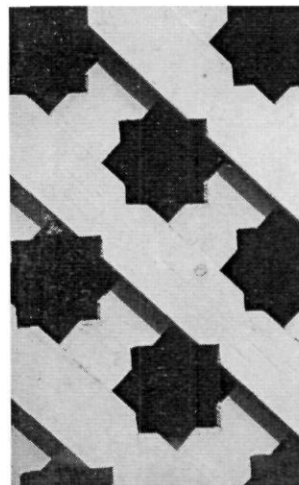
L'interior de la casa conté molts racons i raconets, a diferents nivells, perspectives allargades i punts de vista estrets i prims. El conjunt de l'edifici està ornamentat amb guixos i pedres treballades per escultors col·laboradors de Puig i Cadafalch, com Arnau o Llimona, entre els quals destaca el guix d'una creu de terme de Canet situada a la galeria que dona al pati.⁶

5. Arxiu Històric Municipal d'Argentona, Obres de Particulars, (1872-1900).

6. Joan Banús, Marc Bosch i Pilar Vera, *Guia Puig i Cadafalch Mataró-Argentona*, Ajuntaments de Mataró i Argentona, 2001.

Fotografies
de Marc Duran